

Beslisnota voor de raad

Datum 24 november 2020

Openbaar

Onderwerp	Spoor 1 Sterke sociale basis
Versienummer	1
Portefeuillehouder	K. Sloots
Informant	Astrid Dekker
Afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
Telefoon	(038) 498 3268
Email	A.M.Dekker@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft	Programma 1 Samenleving.
Begroting wijzigen	Nee
Dekking ten laste van	

Bijlagen 1. Visie Sterke sociale basis

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

- 1 de gewenste beweging van de Hervormingsagenda als uitgangspunt te nemen voor de doorontwikkeling van een integrale sociale basis. De doorontwikkeling vindt plaats langs de volgende drie pijlers
  - 1.1 We organiseren de sociale basis rondom drie ambities voor de inwoners van Zwolle:
    - 1.1.1 Inwoners hebben betekenisvolle sociale contacten en daginvulling
    - 1.1.2 Inwoners zijn vitaal en gezond
    - 1.1.3 Inwoners hebben gelijke kansen op een zelfredzaam leven
  - 1.2 We brengen jaarlijks de belangrijkste wijk- en stedelijke ontwikkelingen in de sociale basis in beeld met behulp van buurt-voor-buurt onderzoek en Zwolse indicatoren.
  - 1.3 We nemen de adviezen die geformuleerd zijn aan de ambtelijke en bestuurlijke gesprekstafels sociale basis mee in de overwegingen bij de PPN en de begroting. De adviezen behelzen trends en ontwikkelingen rond de drie ambities en benodigde ondersteuningsvormen in de stad.

Datum 24 november 2020

Toelichting op het voorstel

Inleiding

In de hervormingsagenda is als een van de hervormingen benoemd dat er een sterke sociale basis nodig is. Een basis die goed is toegerust op de ondersteuningsvragen die inwoners van Zwolle hebben. Om te komen tot deze basis is in de afgelopen maanden een visie ontwikkeld. Deze visie leggen we hierbij graag ter instemming aan u voor.

De sociale basis bestaat uit alle contacten en activiteiten voor inwoners met of zonder een hulpvraag. In die contacten en activiteiten vinden mensen steun en gezelschap bij elkaar, kunnen hulpvragen worden gesteld en opgelost, hebben mensen een vangnet. De sociale basis bestaat daarnaast ook uit een breed palet van sociale structuren en al dan niet gesubsidieerde ondersteuningsvormen die bijdragen aan een vitale en inclusieve samenleving: het verenigingsleven, het onderwijs, culturele en sociale voorzieningen in de buurt, vrijwilligerswerk, gezondheidspreventie, opgroei- en opvoedondersteuning, etc.

Een visie op de sociale basis zorgt voor een toekomstbestendige basis. Een basis die de beweging van zware naar lichte zorg mogelijk maakt. Ook draagt een sterke sociale basis bij aan preventie van zware zorg door laagdrempelige, inclusieve ondersteuning in het dagelijkse leven te bieden, zodat minder professionele of specialistische inzet nodig is.

Het fundament van de visie bestaat uit drie pijlers: 1. we versterken de samenkracht in de stad 2. we leren van resultaten die we behalen voor de inwoner en 3. we bouwen gezamenlijk aan de sociale basis: gemeente, partners en inwoners.

Pijler 1: Samenkracht versterken

De sociale basis bestaat voor het grootste gedeelte uit mensen die voor zichzelf en elkaar zorgdragen en met elkaar een gemeenschap vormen. Gemeentelijke ondersteuning is bedoeld om die kracht te dat om die reden (nog) inclusiever en toegankelijker moet worden voor kwetsbaren. Waar nodig leggen we accenten, bijvoorbeeld met specifieke wijk- of stadopgaves of bij speciale groepen (kwetsbare) inwoners. Soms zal ondersteuningsaanbod stadsbreed zijn, soms richt het zich op een specifieke wijk of buurt.

We organiseren de sociale basis rondom drie ambities voor de inwoners van Zwolle:

- 1) Inwoners hebben betekenisvolle sociale contacten en daginvulling
- 2) Inwoners zijn vitaal en gezond
- 3) Inwoners hebben gelijke kansen op een zelfredzaam leven .

Deze ambities staan niet los van elkaar. Ze verbinden en versterken elkaar onderling, binnen de hervormingsagenda en binnen de programmabegroting en – vooral – binnen de uitvoering voor de inwoner .

Pijler 2. Leren van resultaat

Bij interventies in de sociale basis is de relatie tussen interventie en resultaat – wat hebben we gedaan om inwoners te ondersteunen en wat levert het op? – soms lastig te leggen. Het gaat vaak om preventief en outreachend werk, om het voorkomen van (grotere) problemen, het helpen contacten te leggen en mensen te verbinden met de juiste ondersteuningsmogelijkheden. Ook verandert de omgeving waarin de interventie plaatsvindt continue. Hoewel lastig meetbaar is wat een interventie

Datum 24 november 2020

precies oplevert, is het – juist - belangrijk dat we leren van wat we doen. Met behulp van buurt-voor-buurt onderzoek, Zwolse indicatoren en input van partners brengen we jaarlijks de belangrijkste wijk- en stedelijke ontwikkelingen in beeld. Zo weten we welke vraagstukken of opgaven invloed hebben op onze ambities en welke ondersteuning in de sociale basis gericht moet zijn. Vervolgens zullen we voor de activiteiten of ondersteuningsvormen die ontplooid worden vooraf de gewenste effecten expliciteren. Op regelmatige basis zullen we het gesprek voeren over hoe het gaat, gevoed door de indicatoren die we in het oog willen houden. Zo houden we vinger aan de pols of we in onze opzet slagen en kunnen we beleidsbeslissingen (nog) beter onderbouwen.

Pijler 3. Samen verder bouwen

Met een integrale visie beogen we focus in de doorontwikkeling van de sociale basis. We kiezen niet voor een big bang. Er gebeurt al veel in de gewenste beweging en maatschappelijke partners weten elkaar steeds beter te vinden. Continuïteit in ondersteuning, het netwerk en geworteld zijn in de wijk zijn van groot belang. De visie op de sociale basis is dan ook bedoeld om de samenhang van alle onderdelen van de sociale basis beter kenbaar te maken, zodat gemeente en maatschappelijke partners (nog) beter de onderdelen met elkaar in verbinding kunnen brengen en de gewenste bewegingen voor preventie en lichte ondersteuning gestalte kunnen geven. We zullen met name binnen de bestaande subsidies zoeken naar manieren waarop dat kan. We gaan werken met ambtelijke en bestuurlijke gesprekstafels en met stadsdialogen rondom de drie ambities. Aan deze tafels ontmoeten maatschappelijke partners, inwonervertegenwoordiging, sociaal wijkteam en gemeente elkaar. Aan deze tafels brengen we trends, ontwikkelingen en opgaves in beeld. We bekijken of de juiste ondersteuningsvormen in de stad aanwezig zijn. Met de gesprekstafels creëren we ook een netwerk, een platform voor samenwerking. College en raad gebruiken de informatie die aan de gesprekstafels wordt besproken en opgehaald om gemeentelijke kaders te stellen en jaarlijks inhoudelijke prioriteiten te formuleren. We beogen dus geen grootschalige organisatorische veranderingen, maar betere informatie, sturing en verbinding van de goede dingen die al gebeuren. Binnen de gestelde kaders laten we als gemeente de professionele ruimte om invulling te geven aan de inhoudelijke oplossingen die bijdragen aan sterke sociale basis. Daarbij bieden we ruimte voor nieuwe initiatieven en versterken we de samenhang tussen partners en partijen in de stad.

In de bijlage is de visie visueel vormgegeven en wordt de visie nader toegelicht.

Argumenten

1) *Een integrale visie is nodig om tot het gewenste resultaat te komen*

De huidige dienstverlening in de sociale basis valt onder verschillende beleidsdomeinen binnen de gemeente: Hierdoor is er soms onvoldoende samenhang. Ook wordt de koppeling tussen het aanbod en het beoogde effect niet altijd voldoende expliciet gemaakt. Dat neemt niet weg dat er al veel gebeurt: in Zwolle is een levendige gemeenschap, kent veel vrijwilligers en innovatieve, professionele ondersteuning door maatschappelijke partners. Een integrale visie op hoe de sociale basis het beste versterkt en ondersteund kan worden draagt bij aan het realiseren van de gewenste bewegingen in de Hervormingsagenda:.

- a) Inwoners vinden (dicht bij huis) benodigd aanbod van activiteiten en ondersteuning
- b) De ondersteuning draagt bij aan inclusievere samenleving.
- c) Signalen inwoners worden eerder opgepikt en opgepakt.
- d) Inwoners zijn (langer) zelfredzaam.

Datum 24 november 2020

2) *Door te werken vanuit een integrale visie waarborgen we een integrale aanpak vanuit diverse beleidsterreinen, bestuurlijke akkoorden en in beleids- en uitvoeringsplannen.*

Belangrijke opgave als gezondheidspreventie, (vroeg) signalering van schulden en armoede, voorkomen van huiselijk geweld en kindermishandeling, participatiebevordering, een gezond opvoedklimaat en ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers, zijn belangrijk thema's binnen de sociale basis. Met één integrale visie grijpen die verschillende aanpakken grijpen allemaal terug naar de aantal duidelijke gemeenschappelijke uitgangspunten die we in de visie hebben vastgelegd. Zo kunnen er parallelle initiatieven in ondersteuning en preventie door verschillende partijen en beleidsdomeinen worden opgepakt, zonder dat die los van elkaar raken. Dit vraagt wel nauwe interne gemeentelijke afstemming, zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau aangezien de sociale basis in verschillende bestuurlijke portefeuilles valt en er ook veel samenhang is tussen het sociale domein van zorg en ondersteuning, en het ruimtelijke domein van leefbaarheid en wonen.

3) *Door te werken met een integrale visie sluiten we aan bij de behoefte van maatschappelijke partners.*

Maatschappelijke partners, zowel de professional als de vrijwilliger en zowel op formele als informele zorg en ondersteuning, geven aan veel kansen te zien voor onderlinge samenwerking om de beweging van zwaar naar licht en het versterken van preventie te ondersteunen. Het is daarvoor belangrijk dat er een gedeeld beeld is van wat die beweging voor de praktijk betekent, voor hoe partners hun dienstverlening invullen en hoe zij elkaars dienstverlening kunnen benutten of vervlechten. Onder partners is de steun voor één visie dan ook groot, omdat zij verwachten dat ze elkaar hiermee (nog) gemakkelijker gaan vinden. En dit komt natuurlijk de inwoner ten goede.

Risico's

Een risico kan zijn dat het onvoldoende lukt om de monitoring met behulp van indexen en indicatoren van wal te krijgen, waardoor (een deel van de) sturingsinformatie ontbreekt.

Financiën

Niet van toepassing nu bij het vaststellen van de visie.

Bij de PPN zal de raad via de hervormingsagenda geïnformeerd worden over benodigde investeringen om de sociale basis te versterken teneinde de gewenste bewegingen van zwaar naar licht mogelijk te maken.

Communicatie

De visie is tot stand gekomen in afstemming met inwonersvertegenwoordiging, betrokken partijen en de participatieraad. Ze onderschrijven het belang van een integrale aanpak voor de sociale basis en hebben zich gecommitteerd aan deelname aan de gesprekstafels sociale basis. De eerste ronde heeft plaatsgevonden in oktober 2020, in januari 2021 staat het vervolg gepland.

Vervolg

De raad zal via de rapportages van de Hervormingsagenda en de beleidscyclus geïnformeerd worden over de voortgang.

Openbaarheid

Deze nota is openbaar.

Datum 24 november 2020

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Ingrid Geveke